

Herning Kommune
Børnehuset Stjernen

Læreplan

Rapporten er hentet: 18-01-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
1.3	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018	6
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	6
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	7
2.3	Børns leg	8
2.4	Det brede læringssyn	10
2.5	Samspil og relationer	12
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	13
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	14
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	15
2.9	Sammenhængende overgange	17
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	19
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	19
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	19
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	22
4.1	Alsidig personlig udvikling	22
4.2	Social udvikling	23
4.3	Kommunikation og sprog	24
4.4	Krop, sanser og bevægelse	26
4.5	Natur, udeliv og science	27
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	28
5	UDVIKLINGSPLANER	30

1 INTRODUKTION

I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave hver dag. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte alle børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud i Danmark skullet arbejde med børns læring med udgangspunkt i en pædagogisk læreplan. Som en del af den pædagogiske læreplan har dagtilbud skullet opstille mål for børns læring inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten i dagtilbud blev det som en del af dagtilbudsaftalen Stærke dagtilbud – alle skal med i fællesskabet fra 2017 aftalt, at der skulle udarbejdes en ny lovgivningsmæssig ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. De nye regler om den pædagogiske læreplan blev vedtaget i Folketinget i maj 2018. Ændringen af dagtilbudsloven tager afsæt i det samlede forslag til en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper afleverede i slutningen af 2016. De nye regler ligger således i forlængelse af Master for en styrket pædagogisk læreplan.

Den lokale udfoldelse

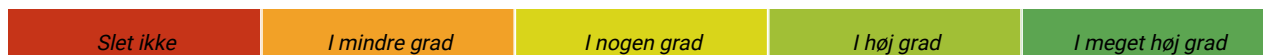
Udarbejdelsen af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på de udfordringer, styrker og kompetencer, dagtilbuddet har lokalt. Det er en ledelsesbeslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de rammer, der er fastsat i loven og af kommunalbestyrelsen.

1.1 Læsevejledning

Resultatet af en vurdering i den styrkede pædagogiske læreplan skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede af dagtilbuddet, der bør indgå i en samlet faglig vurdering af behovet i det enkelte dagtilbud. Resultaterne af vurderingerne i den styrkede læreplan kan altså ikke stå alene, men skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

1.2 Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

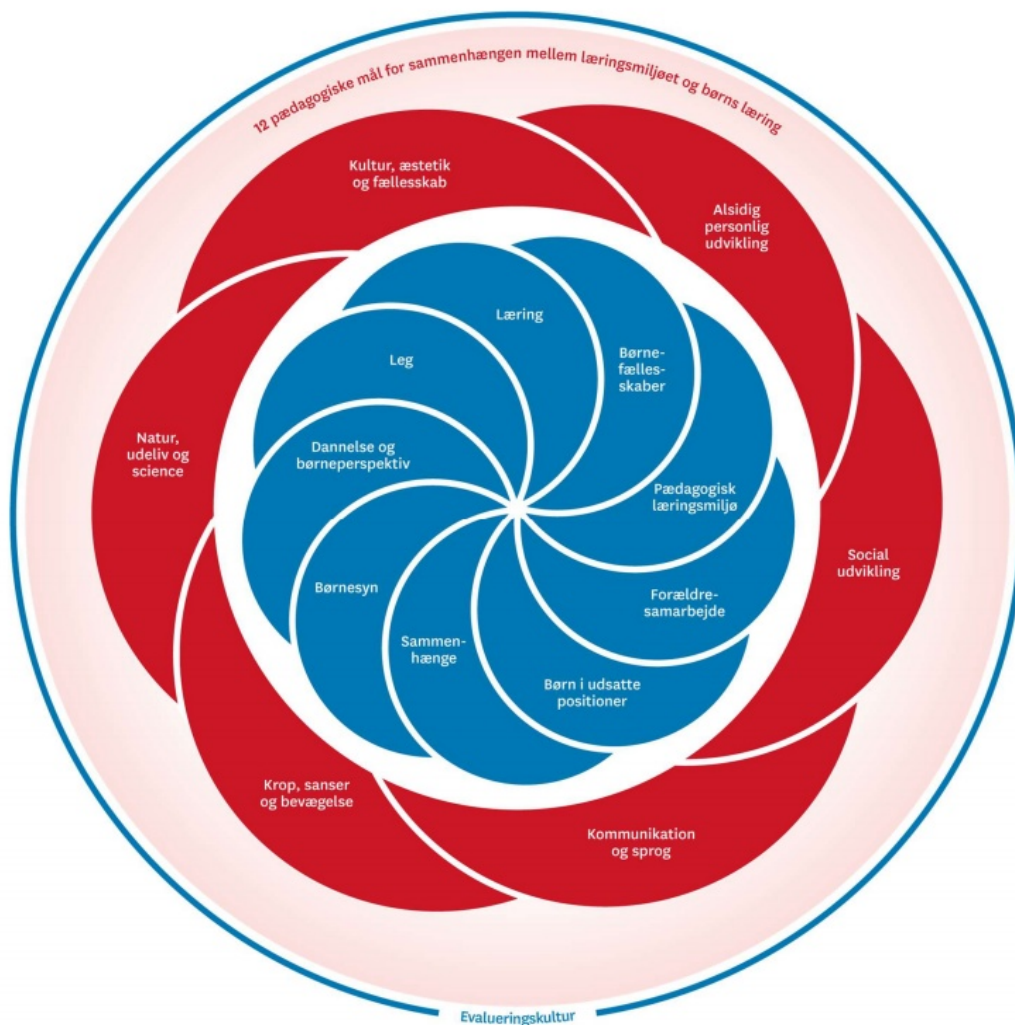
Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.3 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

I Børnehuset Stjernen lægger vi vægt på at gøre børnene livsduelige. Fokus er lagt på kvaliteten af kommunikation mellem børn og voksne og på anerkendende relationer, således at vores hverdagsmiljøstimulerer, at børnene gennem et aktivt liv bidrager til egen alsidig udvikling.

Vores arbejdsgrundlag er baseret på følgende jævnlige debatterende værdi-begreber: autenticitet, humor, kreativitet, tid til fordybelse, tillid, tolerance, omsorg, nærvær, dialog med forældre, medbestemmelse, samt et velfungerende arbejds- og samarbejds miljø i institutionen.

Sundhed er en tilstand af fysisk, psykisk og socialt velbefindende. Ved at fokusere på børnenes sundhed og fremme gode vaner omkring bevægelse og mad, skaber vi harmoniske børn med livsglæde og overskud i hverdagen.

Det sker gennem:

At vi er certificeret idrætsinstitution gennem DIF og VIAUC.

Pædagogisk idræt handler om at sætte fokus på at børnene udfordres motorisk og bevæger sig hver dag, til gavn for deres fysiske, psykiske, sociale og kognitive udvikling. Endvidere retter vi fokus mod den mad børnene indtager dagen igennem.

2 REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018

Evaluering sinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? *Hvad fungerer godt/dårligt?*
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? *Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?*
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø? *Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?*

2.1.1 Refleksion

For at sikre pædagogiske læringsmiljøer i institutionen, er vi bevidste om vigtigheden af, at disse læringsmiljøer er tilstede hele dagen. Dette gør vi for at sikre, at børnene gennem leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter, arbejde med selhjupenhed, samt daglige rutiner, giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. På den måde arbejder vi ud fra et mindset, hvor der er fokus på læring i alle hverdagens situationer og aktiviteter. I etableringen af det pædagogiske læringsmiljø medtænker vi ligeledes det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, der særligt tager udgangspunkt i børnenes perspektiv.

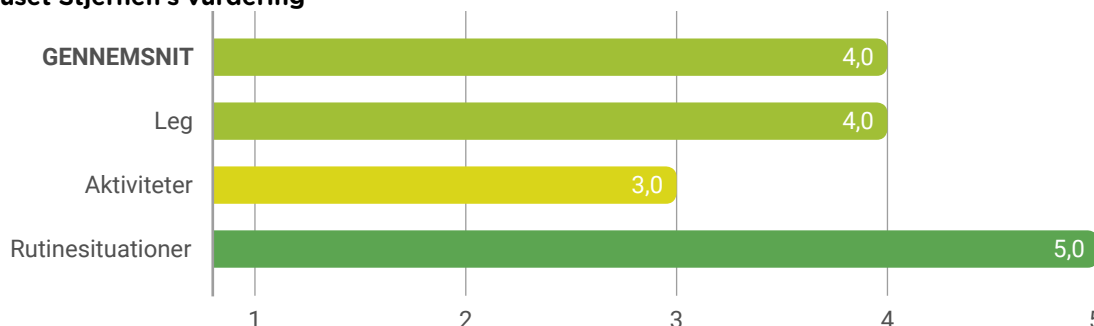
I Børnehuset Stjernen er legen i centrum. Vi tager udgangspunkt i at læring foregår i leg, og at kroppen er redskab herfor. Det pædagogiske læringsmiljø bygger derfor på den pædagogiske idræts tanke, der tager udgangspunkt i læring gennem kroppen. Når et barn arbejder med den fysiske, psykiske, sociale og kognitive udvikling får det kompetencer til at blive livsdueligt.

Personalet uddannes i pædagogisk idræt, når de bliver ansat. Vi bruger efteruddannelse og refleksion på pædagogiske møder til at vedligeholde og opkvalificere de pædagogiske kompetencer. Herudover bruger vi de faglige fyrtårne til pædagogiske indspark, der er med til at vi kommer omkring alle elementer af læringsmiljøet, samt at være opdateret på nyeste pædagogiske udvikling.

2.1.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? *Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?*
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? *Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?*
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

2.2.1 Refleksion

Dagtilbuddets organisering er med til at understøtte børnenes fantasi, som er igen er med til at understøtte den leg som udspiller sig. Vi observerer børnene leg og lytter til de ønsker børnene måtte have i forsøget på at imødekomme børnes ønsker og behov, når der etableres læringsmiljøer.

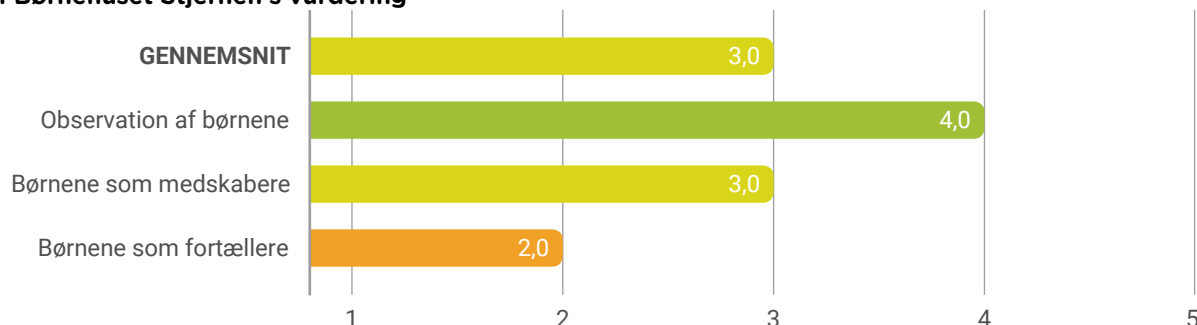
Vi ønsker at der arbejdes med at tage børneperspektivet i udviklingen af pædagogiske læringsmiljøer, for der igennem at sikre at barnets perspektiv er i spil, når der tilrettelægges læringsmiljøer. At sikre børneperspektiver er også at planlægge aktiviteter i forhold til børnenes alder og nærmeste udviklingszone.

Vi er opmærksomme på at børn er forskellige, og at de udvikler sig i forskelligt tempo. Vi omfavner deres forskelligheder og interesser og idrager deres ideer. Det er netop her grundlaget for flow nemmere opstår, og børnene kommer tættere på deres nærmeste udviklingszone.

2.2.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? *Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?*
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

2.3.1 Refleksion

Legen er børnenes vigtigste aktivitet. Igennem legen oplever og indtager børnene verden, og igennem legen erfarer børnene sig selv og hinanden.

Leg er med til at styrke fællesskabet og børnenes indbyrdes relationer. Leg udvikler børnenes fantasi, kreativitet, tolerance og fremmer demokratiske spilleregler.

Pædagogiske principper og metoder

Leg og læring – krop og bevægelse er uadskillelige størrelser. Barnet oplever sig selv og sin krop ved at bevæge sig, ligesom det oplever og erfarer verden gennem kroppen og sanserne.

Når barnet bruger sin krop stimuleres deres sanseapparat og de lærer nyt – vi ønsker derfor at barnet skal være aktiv så længe som muligt både indenfor og udenfor. Barnet skal gynte, hoppe, hinke, løbe, tumle, klatre osv. hver dag. Barnet leger og lærer ved at udfolde sig på de præmisser som er typiske for dets alderstrin.

Læring er en proces hvor barnet tilegner sig viden og kunnen gennem de erfaringer, det gør sig i samspil med andre – altså i legen. Barnet er kompetent og kan være sin egen lærer, ligesom det kan lære gennem andre børn og ved at spejle sig i de voksne.

Vi skaber derfor rammer for børnene, der tilgodeser både strukturerede aktiviteter og muligheden for selv at vælge og for at udfolde sig frit. De voksne respekterer børnenes leg og fungerer vejledende, inspirerende og støttende. De voksne er opmærksomme på at være gode identifikationsmodeller for børnene, de deltager og handler aktivt, de udforsker verden sammen med børnene og er opmærksomme på det enkelte barns ønsker og behov.

Rammer og struktur

Vi skaber og ændrer løbende de fysiske rum - ude og inde, så de tilgodeser børnenes fysiske udfoldelser.

Vi arbejder med at tænke bevægelse ind i alle vores aktiviteter; om det er kreative sysler, en tur i skoven eller de daglige rutiner omkring spisning og påklædning søger vi at fremme bevægelsesdelen og synliggøre den læring, der ligger deri.

I vores planlægning og indretning af hverdagen bruger vi modellen 'De 3 læringsrum' som pædagogisk værktøj, for at

sikre en alsidig hverdag for børnene. Vi er ligeledes bevidste om de fire fokusområder – fysisk, psykisk, social, kognitiv – så vi sikrer at vores hverdag stimulerer alle aspekter af børnenes udvikling.

1. Læringsrum. Voksen – barn. "Den voksne går foran barnet"

Den voksne styrer børnenes aktivitetsforløb. Her opstiller den voksne målene for aktiviteterne og definerer indholdet. Eksempelvis en aktivitet der stimulerer børnenes sociale kunnen. De planlagte aktiviteter skal understøtte den frie leg. Vi skal være opmærksomme på at børnene inddrager den læring vi byder ind med i de vokseniniterede aktiviteter.

2. Læringsrum. Barn – voksen. "Den voksne går ved siden af barnet"

Børnene definerer selv aktivitetens ramme og indhold og har mulighed for at eksperimentere, fundere, overveje og afprøve mulighederne. Den voksne støtter og vejleder børnene, når der er behov for dette, eller indgår i legen på deres præmisser.

3. læringsrum. Barn – barn. "Den voksne går efter barnet"

Børnene leger sammen uden den voksne, og den voksne har mulighed for at iagttage børnenes aktiviteter.

I leg er det vigtigt at have fokus på, at det skal være sjovt, og at alle skal kunne være med. På den måde er der potentiale for, at børnene får en god oplevelse og får lyst til at være med en anden gang. Den bedste forudsætning for dette er, at aktiviteterne foregår på et niveau, hvor alle kan være med – også de forsigtige og motorisk usikre børn. Dette kan gøres ved at differentiere aktiviteterne, hvorved vi tilbyder børnene at deltage på forskellige måder og flere niveauer. Indenfor pædagogisk idræt kaldes det at have en "pædagogisk bagdør" (Sandholm, 2012). En pædagogisk bagdør giver barnet mulighed for at deltage på det niveau, som passer til barnet, samt at trække sig uden at ødelægge legen eller aktiviteten for de andre børn.

En pædagogisk bagdør kan fx være:

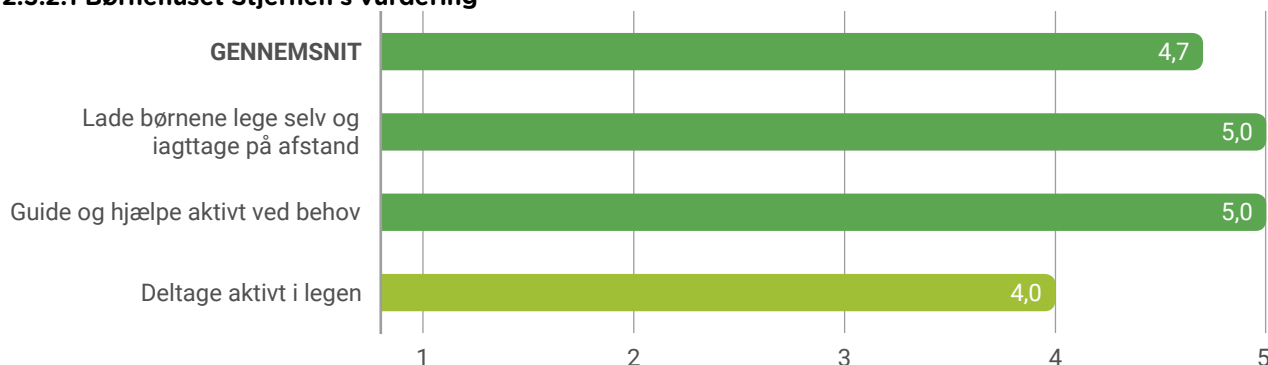
- At barnet er hjælper i legen.
- At barnet holder en voksen i hånden.
- At have flere fangere i en fangeleg, så vi undgår at udstille et barn, der har svært ved at fange de andre børn.
- At lave en aktivitet som bowling ned ad bakke, så flere børn har chance for at ramme.
- At lave en aktivitet med mulighed for flere skaleringer, fx at børnene skal trække forskellige størrelse dæk, så der er udfordringer på flere niveauer.
- At kigge på er også en måde at deltage på, da barnet observerer, hvad legen/aktiviteten går ud på og derigennem kan spejle bevægelserne og deltage, når barnet føler sig tryk.

2.3.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.4 Det brede lærings syn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? *Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?*
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? *Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?*
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? *Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?*

2.4.1 Refleksion

Alle grupper i børnehaven laver en aktivitetsplan, som er tilgængelig på NemBørn. Her kan børn og forældre se de planlagte aktiviteter. I vuggestuen laves der en aktivitetsplan, som ligger på stuen. Herudfra informeres forældrene løbende.

Vi lægger vægt på at børnene kommer ud hver dag. Hvert team har en fast ugentlig udedag, hvor der tages udgangspunkt i de pædagogiske læringsmiljøer som findes i uderummet. Vi prioriterer ligeledes ture ud af huset, så børnene jævnligt kommer rundt i nærområdet og oplever de muligheder der findes her.

I arbejdet med planlægningen af læringsmiljøer tages der udgangspunkt i barnets næmeste udviklingszone.

Dokumentation og evaluering

Vi evaluerer og dokumenterer vores arbejde via billeder og evalueringsskemaer. Således fastholder vi vores pædagogiske principper og udvikler vores kompetencer indenfor den pædagogiske idræt.

På personalemøder arrangerer vi skiftevis pædagogiske idrætsaktiviteter for hinanden, og evaluerer i plenum.

Pædagogikken tager afsæt 4 fokusområder. Fysisk. Psykisk. Social. Kognitiv.

Fysiske udfordringer:

- giver børnene en bedre kropsbevidsthed, hvorigennem de lærer deres egen krops muligheder og begrænsninger at kende.
- Udvikler børnenes motorik. Derfor skal børnene bevæge sig på alle tænkelige måder – løbe, gå, kravle, klatre, rulle, balancere – på legepladsen, i hallen, i svømmehallen osv.
- Giver børnene succesoplevelser, som øger deres selvværd og selvtillid. "Jeg kan noget i dag, som jeg ikke kunne i går - I går skulle jeg holde en voksen i hånden da jeg skulle hoppe ned – i dag kan jeg selv!"
- Gør børnene selvhjulpne
- Automatiserer børnenes færdigheder, så de løbende udvikler sig
- Udvikler gode idrætsvaner, som følger børnene gennem livet

Nøglebegreber: Motorik, koordination, balance, kropskendskab, beherskelse, kropsbevidsthed, motoriske færdigheder, kondition, styrke, kropsudtryk, kropslig kommunikation, kropslige handleformer: øve, prøve, mestre, m.m.

Psykisk udvikling:

- Lærer børnene at mærke deres egen sindsstemning og give udtryk for deres følelser. "Jeg er sur/glad/trist/vred!".
- Lærer børnene at mærke og handle på andre børns sindsstemninger og følelser.
- Lærer børnene at kunne tabe og vinde og stadig have det godt med sig selv og kammeraterne bagefter.
- Giver børnene oplevelsen af at blive set, hørt, respekteret og anerkendt af andre børn og voksne

Nøglebegreber: Selvværd, selvtillid, stabilitet, dannelse, selvindsigt, at turde, at ville, at melde til og fra, positiv selvopfattelse, tage initiativ, give udtryk for følelser, tillid, vente på tur, problemløsning, m.m.

Kognitiv udvikling:

- Gør at børnene lærer lettere og hurtigere
- Gør børnene i stand til at forstå og udføre en meddelelse
- Gavner børnenes fantasi og kreativitet
- Styrker børnene sprogligt, så de kan give udtryk for deres holdning - "Hvad vil jeg i dag?"

Nøglebegreber: Kreativitet, sprog, overblik, tælle, forstå en meddelelse, erkendelse, forstå og acceptere regler/normer, omstillingsevne, evne til reflektere, bruge hukommelsen/huske, kritisk tænkning, taktik, regler, m.m.

Social udvikling:

- Gør børnene i stand til at kunne og ville rumme andre end sig selv. På den måde lærer børnene at danne venskaber.
- Gør børnene i stand til at indgå i et fællesskab, så de kan opføre sig som én af gruppen og indordne sig efter

normerne

- Lærer børnene sociale spilleregler. "Jeg venter på at det bliver min tur. Jeg må ikke slå og drille osv."
- At børnene udvikler empati og derved kan aflæse andre børn og lytte til deres fortællinger.

Nøglebegreber: Respekt, accept, ansvar, adfærd, norm, indordne sig, være opmærksom, samarbejde, empati, medansvarlighed, forhandlingsevne, kommunikation, samarbejde, at gå på kompromis, at føle sig solidarisk, empati, vise hensyn, m.m.

De primære sanser

De tre primærsanser, labyrint, taktil og muskel/led sanser er alle medfødte. Hos nogle børn er disse sanser ved fødslen ikke i balance og barnet kan have brug for ekstra stimulation. Hvis en eller flere af de tre primærsanser ikke er i balance, vil barnet opleve vanskeligheder i bevægelser af kroppen, som også kan påvirke samspillet med de andre børn og voksne, samt barnets øvrige udviklingsmuligheder.

Vi har fokus på de tre primære sanser i vores daglige arbejde. Vi stimulerer jeres barn igennem leg og aktiviteter, så dets primære sanser hele tiden udvikles. Sanserne er grundlæggende for en god motorisk udvikling.

Labyrintsansen

Labyrintsansen, også kaldet hovedbalancesansen, ligger i forbindelse med det indre øre. I labyrintorganet er en sej væske som bevæger sig, hver gang vi bevæger hovedet.

Væsken påvirker nogle små sansehår, der giver besked til hjernen om hvilken retning hovedet bevæger sig i. Det er vigtigt at vide hvor ens hoved befinder sig, fordi hovedets bevægelser er ledende for kroppens bevægelser og gør, at vi kan stå oprejst og holde balancen.

Labyrintsansen stimuleres ved at personalet/forældrene vugger, gynger, svinger, bruger forskellige remedier, står på hovedet/slår kolbøtter, ruller, hopper og danser med barnet.

Taktilsansen- følesansen

Taktilsansen, også kaldet følesansen er placeret overalt i huden og i slimhinderne. Den påvirkes blandt andet ved overfladisk berøring og ved smerte og temperaturforskel. Taktilsansen har betydning for mange reflekser og reaktioner som f.eks. håndens griberefleks og hoveddrejningsrefleksen. Balancereaktionerne og stabiliteten er også styret af følesansen. En velstimuleret Taktilsans giver bl.a. kropsfornemmelse, præcise bevægelser, en udviklet balance, samt glæde ved at blive rørt ved og selv røre/føle andre.

Taktilsansen stimuleres ved at personalet/forældrene berører, bader, smører barnet ind, massere, går barfodet, laver fysiske slåskampe, brydekampe og ved at holde om barnet.

Muskel- og led sansen

Denne sans fortæller om menneskets fornemmelse for sig selv. Nogle små følere sidder i alle muskler, led og sener, og registrerer hvilken tilstand disse er i. Tilstanden meddeles hjernen, der dermed altid ved hvilken position kroppen skal være i. En god muskel- og led sans gør bl.a., at kroppen kan rette sig ind i alle ønskede stillinger, uden brug af synet. Når barnet har en god kropsbevidsthed, kan det mestre sin egen krop. Er noget hårdt, tungt eller let? Skal jeg holde med hele hånden eller sprede fingrene? Er mine arme strakte eller bøjede? osv.

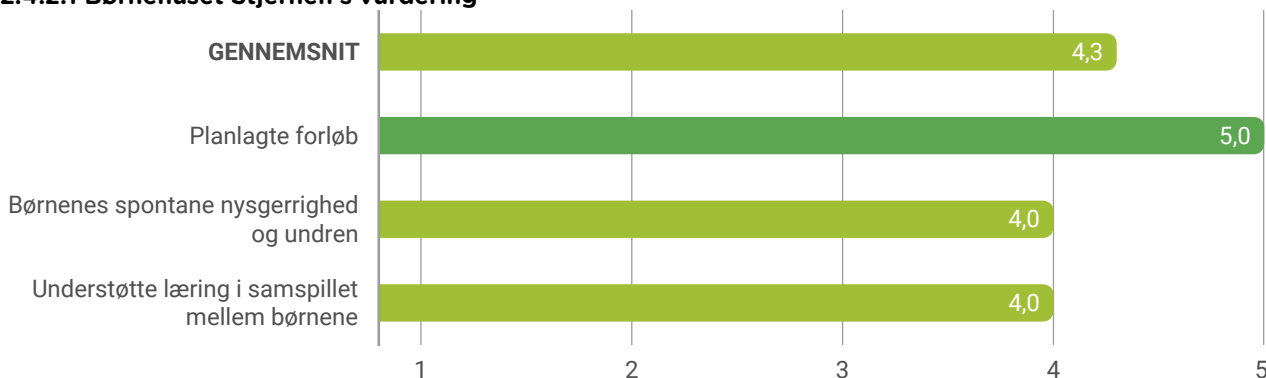
Muskel- og led sansen stimuleres ved at barnet kravler op og ned, hopper, løber, "går trillebør", selv øser maden op og hælder mælk op.

2.4.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? *Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?*
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? *Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?*
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? *Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'*
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

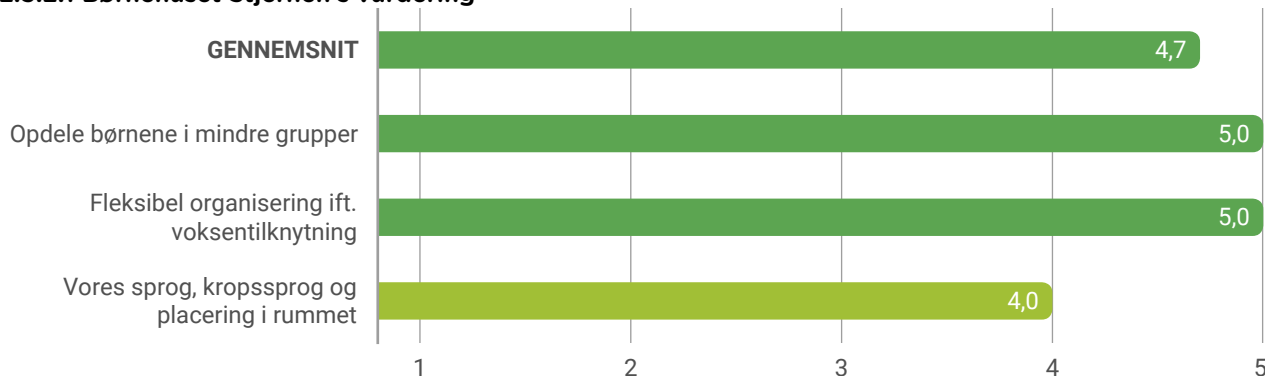
2.5.1 Refleksion

Velfungerende interaktioner og relationer mellem børn og pædagogisk personale er afgørende for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Relationer og interaktioner i dagtilbud bidrager til at skabe et stærkt pædagogisk læringsmiljø, der giver børnenes trivsel, læring og udvikling. Fokus lægger derfor på interaktionen med det enkelte barn i de daglige pædagogiske aktiviteter. Vi arbejder løbende med trivselsvurderinger, som er med til at kortlægge det enkelte barns relationer, trivsel og tilknytninger til både børn og voksne. Personalet er nærværende, engageret og deltagende i barnets dagligdag. Derigennem er vi med til at skabe en tryk hverdag for barnet. Det pædagogiske personales anerkendende tilgang handler om at se det enkelte barn, som det unikke individ det er. Vores samspil til barnet skal være bygget af respekt for forskelligheder. For at behandle børn ens, skal vi behandle dem forskelligt.

2.5.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefælleskab? *Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?*
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? *Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?*
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? *Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?*
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? *I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?*

2.6.1 Refleksion

For at sikre, at der i Herning Kommune etableres læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioners læring, arbejder vi ud fra en inklusionsstrategi, der tager afsæt i følgende forståelse af inklusion:

Inklusion omfatter såvel fysisk integration som social integration, og der er såvel et omsorgs- som et udviklingsperspektiv. Inklusion er en proces, hvor der er fokus på udviklings- og omsorgsmiljøet og de sociale fællesskaber. Det er således udviklings- og omsorgsmiljøerne, der skal tilpasses barnet, såvel som barnet skal lære at begå sig i de mange arenaer og fællesskaber, som naturligt hører med til at være barn, ung og voksen. Tilpasningen skal ikke alene ske til børn med særlige behov, men til alle børn, idet alle børn opfattes med forskellige/særlige behov. Inklusionsstrategien repræsenterer ligeledes et mindset, der tager udgangspunkt i følgende udsagn:

– "Det er ikke en egenskab ved det enkelte barn, der afgør, om det kan inkluderes - det er en egenskab ved fællesskabet".

– Inklusionsarbejdet er for alle børn - ikke blot de børn, der kommer fra et specialtilbud til et almentilbud

– Det er først en succesfuld inklusion, når børn og unge trives i læringsfællesskabet og finder deres tilværelse meningsfuld.

– Der skal være en respekt for forskelligheder.

– Forældrene er en ressource og bør ses som samarbejdspartnere.

Til at imødegå arbejdet med børn i udsatte positioner har vi ansat en AKT-pædagog, som har til opgave at være tovholder i dette arbejde.

AKT-funktionen i Børnehuset Stjernen

Vores indsats overfor børn og familier i trivselsproblemer har enorm stor betydning og kan gøre en

forskkel i forhold til barnets efterfølgende livsforløb. Derfor har indsatsen for inklusion og tidlig opsporing høj prioritet.

Som et led i denne indsats har vi valgt at sætte fokus på de AKT-funktioner, der har en særlig opgave i forhold til denne indsats.

Formålet med AKT-funktionen

AKT-funktionen er defineret ved at være en særlig ressourceperson med opgaver relateret til inklusion og

børn og familier med særlige behov. Helt overordnet skal AKT-funktionen styrke indsatsen i forhold til tre områder.

1. Inklusion og stærke børnefællesskaber for alle børn
2. Indsatsen for børn med særlige behov i institutionen
3. Tidlig opsporing og indsats i forhold til barnet og familien

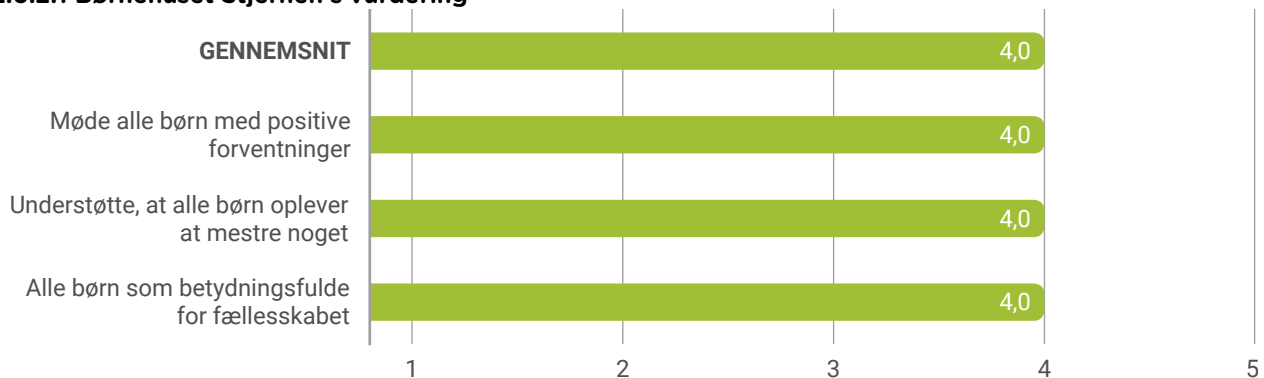
AKT-medarbejderen løser opgaverne i et samarbejde med familien, ledelsen og kollegerne i daginstitutionen og med samarbejdspartnere udenfor daginstitutionen – f.eks. Center for børn og forebyggelse og Sundhedsplejen. AKT-funktionen bidrager her til at skabe helhed og sammenhæng i indsatsen.

2.6.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? *Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?*
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? *Hvordan definerer vi "systematisk"?*
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? *Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?*

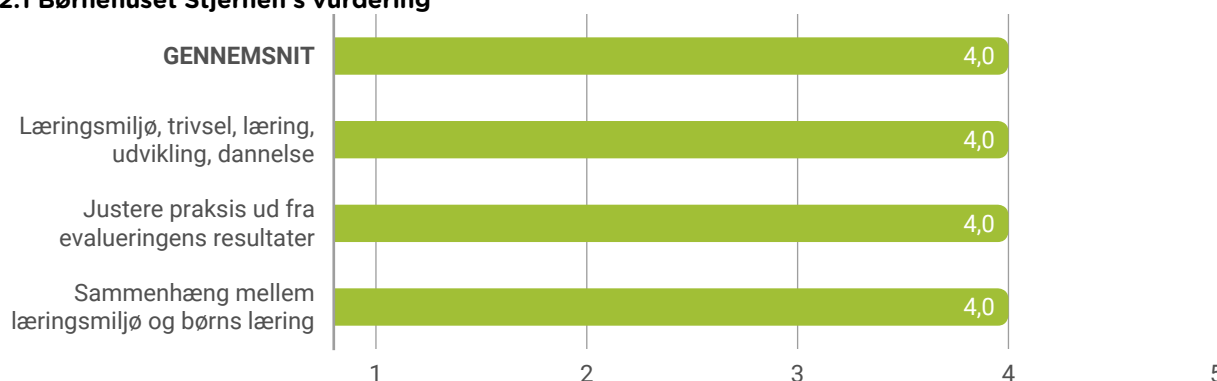
2.7.1 Refleksion

Den pædagogiske praksis evalueres løbende på stue, team, pædagog, personale, temamøder, og gennem refleksion over egen praksis. Vi gør brug af den digitale læringsplatform Hjernen og hjertet, hvor vi samler data og evalueringer på det enkelte barn. Herudover arbejdes der med trivselsskemaer, som laves på det enkelte barn to gange årligt. Derudover er der lagt op til og fokus på at personalet sparrer og evaluere løbende med hinanden i dagligdagen. Vi opmærksomme på at gøre brug af de kompetencer vi har i personalegruppen, såsom pædagogiske fyrtårne, AKT mm.

2.7.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?*

2.7.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? *Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagen. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)*
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? *Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?*

2.8.1 Refleksion

I inklusionsstrategien tydeliggøres det, at børnenes læring i vid udstrækning er afhængige af familiebaggrund. Forældrene er særdeles vigtige aktører, når børns læring og trivsel skal understøttes. En del af det pædagogiske arbejde i dag handler derfor om at sikre sig, at hele forældregruppen inddrages og spiller en rolle.

HVAD: Forældre er det vigtigste redskab til at lykkes med barnets trivsel og læring HVORFOR: Fordi mor og far er de vigtigste personer i et barns liv

HVORDAN: Ved altid at inddrage forældrene - selv ved de mindste ting Inklusionsstrategien repræsenterer ligeledes et mind-set, der tager udgangspunkt i følgende udsagn: – "Det er ikke en egenskab ved det enkelte barn, der afgør, om det kan inkluderes - det er en egenskab ved fællesskabet".

– Inklusionsarbejdet er for alle børn - ikke blot de børn, der kommer fra et specialtilbud til et almentilbud
– Det er først en succesfuld inklusion, når børn og unge trives i læringsfællesskabet og finder deres tilværelse meningsfuld.

– Der skal være en respekt for forskelligheder.

– Forældrene er en ressource og bør ses som samarbejdspartnere.

Hvordan samarbejdes der med forældrene om børns læring?

Forældrene har som udgangspunkt det primære ansvar for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, men der sker en masse læring uden for hjemmet, bl.a. i dagtilbuddet. Derfor er det vigtigt for børn, at der er god sammenhæng mellem dagtilbuddet og hjemmet. Her er vi medskabende på at opstille rammer og muligheder for at forældrene kan danne relationer til hinanden. Man ved i dag at forældrenes engagement i barnets liv gør en forskel for barnets trivsel og udvikling. Forældresamarbejdet kan således både støtte denne sammenhæng og samarbejdet om børnenes læring og trivsel.

I Herning Kommune arbejder vi ud fra følgende udsagn:

Forældresamarbejdet skal bygge på tillid, respekt og dialog, og derfor skal forældrene betragtes som en ressource i forhold til barnets trivsel og læring. Derfor skal der være blik for, at forældrenes ressourcer inddrages i dagtilbuddet, således at der i fællesskab etableres optimale betingelser for børns trivsel og læring. Fælles for flere studier er anskuelsen af forældre som samarbejdspartnere frem for at tænke forældre som klient eller kunde i dagtilbuddet. Signalet om at stå som en helhed, der arbejder omkring barnet, er essentielt for at lykkes og for at give dem de mest optimale rammer for barnet i sit barneliv. Dette gør sig gældende både ved de ressourcestærke- og ressource svage familier – alt sammen for at grundlægge de bedste forudsætninger for det enkelte barn. Inklusionsstrategien er i denne sammenhæng et centralt arbejdsredskab.

I inklusionsstrategien tydeliggøres det, at børnenes læring i vid udstrækning er afhængige af familiebaggrund.

Forældrene er særdeles vigtige aktører, når børns læring og trivsel skal understøttes. En del af det pædagogiske arbejde i dag handler derfor om at sikre sig, at hele forældregruppen inddrages og spiller en rolle.

Formålet med forældreinvolveringen bliver i dette perspektiv ikke alene at øge forældrenes egne børns individuelle trivsel, men i lige så høj grad at styrke børnegruppens trivsel og sociale kapital igennem udviklingen af en fælles kulturel kapital. Dette sker blandt andet gennem italesættelse af institutionens værdier og en tydeliggørelse af forældrenes og institutionens rolle fx i forhold til det forebyggende arbejde. Det er derfor vigtigt, at forældrene fra dagtilbudsstart er bevidste om deres ansvar ind i det forebyggende arbejde, og det er institutionens personale der skal tydeliggøre dette over for forældrene.

I Herning Kommune vægtes disse fire værdier i forhold til forældresamarbejdet:

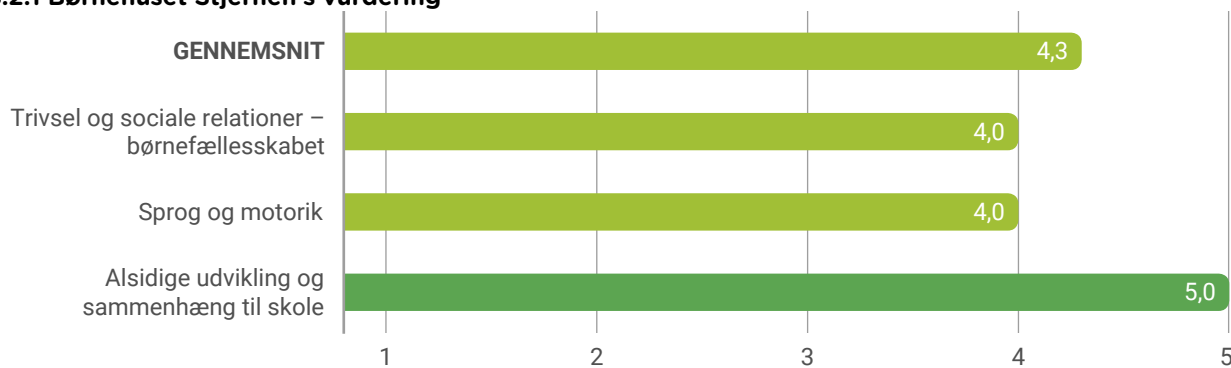
- Inddragelse af forældre frem for udelukkende en informerende tilgang
- Tydelig forventningsafstemning til roller og ansvar gennem forældreintroduktion
- Fælles visioner og mål til forældresamarbejdet i hele dagtilbuddet
- Forældrene tilbydes aktive og betydningsfulde positioner i arbejdet med barnet/børnefællesskabets udvikling, trivsel og læring med henblik på at styrke den økonomiske, sociale og kulturelle kapital.

2.8.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? *Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.*
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? *Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?*
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? *Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?*

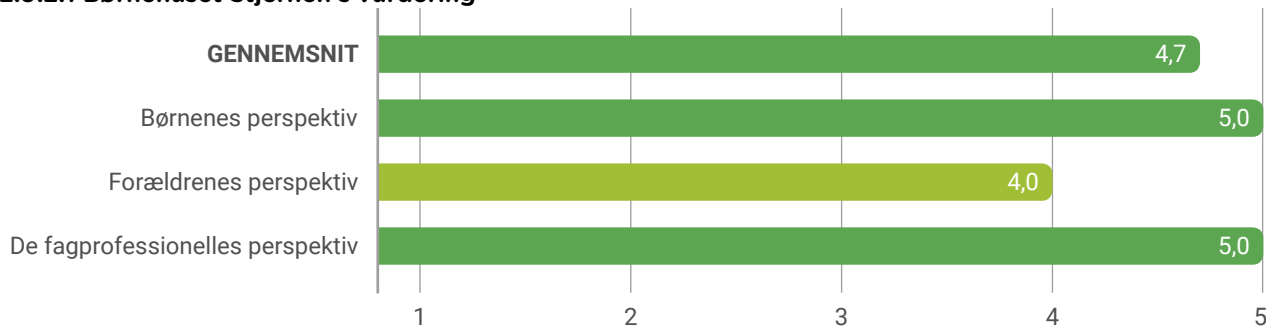
2.9.1 Refleksion

Børnehuset Stjernen er sammen med Tjørring skole skabt på følgende værdigrundlag som handler om helhed og en rød tråd i børnenes liv. Derfor gøres der løbende en stor indsats i forhold til de overgange børnene oplever i den tid de befinder sig på Stjernen. Vi har deltaget i flere forskningsprojekter der netop har handlet om overgangen fra daginstitution til skole. Resultaterne af denne forskning danner grundlag for de andre overgange vi har i huset. Lavpraktisk gør husets indretning det nemt at samarbejde om overgangene. Der holdes opstartssamtaler med forældrene, når barnet starter i huset. Herudover er der gennemsigtighed og genkendelighed i strukturen ligesom det er nemt at komme på besøg eller deltage i aktiviteter hos hinanden på tværs af grupper. Når børn skifter grupper, findes der faste procedure herfor, og de voksne har let ved at overlevere information til hinanden. Vores data i den digitale læringsplatform Hjernen og hjertet følger barnet. Vi evaluerer løbende overgangene for at gøre overgangen bedst muligt for det enkelte barn.

2.9.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.2.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

3.1.1 Refleksion og eksempler

Da Børnehuset Stjernen er en selvejende institution er forældrebestyrelsen i Børnehuset Stjernen øverste myndighed i institutionen, og derfor ansvarlig for den pædagogiske drift og herunder den pædagogiske læreplan. Derfor drøftes og besluttes den pædagogiske linje kontinuerligt på bestyrelsesmøder.

Institutionen har fokus på medborgerskab, hvilket blandt andet betyder at være medspiller i lokalsamfundet. Her er fokus rettet mod at give børnene kendskab til det omkringliggende samfund gennem besøg og samarbejde. Det kan være både offentlige institutioner og private arbejdspladser.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Kroppen I pædagogikken.

Som certificeret idræts institution vil det det være oplagt, i arbejdet med læringsrum at tage udgangspunkt i kroppen. Herunder er et bud på hvordan dette kan gøres.

SKABE GENKENDELIGHED (i aktiviteter)

SKABE KROPSLIG GENKENDELIGHED (i aktiviteter)

Grundsyn

Grundlæggende anskuer vi barnets krop, som eksistentielt grundvilkår. Barnet indtager i første omgang verden gennem sin krop, og lærer sig selv og omverden at kende ved at bruge sin krop.

Lærings- og værensrums

I løbet af barnets institutions- og skoleliv stifter det bekendtskab med et varieret udbud af lærings- og værensrums. Rummene har hver deres muligheder og begrænsninger for børnenes kropslige udfoldelsesmuligheder indbygget. I det specifikke rum vi opstiller for børnene, ligger der altså en forventning til – og et ønske om - at de agerer på en bestemt måde. I en samling i børnehaven eller en matematiktime i skolen, er der selvsagt andre forventninger til børnenes kropslige forhold, end under en leg i puderummet eller en cykeltur til Løvbakkerne.

Når børn ’slår sig i tøjret’ eller agerer uhensigtsmæssig i forhold til den sammenhæng de indgår i, kan en del af forklaringen være, at de ikke forstår eller kan aflæse hvad der forventes af dem – og deres krop.

Kropslig genkendelighed

Intentionen med at arbejde med kropslig genkendelighed som tema, er at børn skal bruge mindre energi på at aflæse – måske undre sig over, hvad der forventes af dem - og mindre energi på at 'bokse med' og udfordre rammerne. Dermed kan børnene fordybe sig, og altså koncentrere sig om indholdet og det væsentlige, i de sammenhænge de er i - uanset om der er tale om læsning, matematikundervisning, længdespring eller det sociale samspil i en leg.

Kropslig genkendelighed handler i al sin enkelthed, om at lære børnene at begå sig i de forskellige rum, de bevæger sig i.

For at lære børnene det repertoire af lærings- og værensrums – og medfølgende forventninger til kropslig forholde - som et skole- og institutionsliv byder på, må pædagoger og lærere omkring børnene forholde sig bevidst og didaktisk til de sammenhænge børnene sættes i. Dernæst til hvordan forventningerne formidles og kropsliggøres over for børnene. Bevidsthed omkring rammen, samt opmærksomhed på egen kropslig forholde, er derfor en forudsætning for at kunne skabe genkendelighed for børnene.

Arbejdsgang

En arbejdsgang i processen med at skabe kropslig genkendelighed, kunne se ud som følger:

- Bevidsthed om målet med undervisningen, aktiviteten, legen, samværet m.v.
- Valg af rum/ramme, der processuelt understøtter vejen mod målet
- Bevidsthed om hvilken plads børnenes krop har i denne ramme.

'Hvilke muligheder og begrænsninger er nødvendige for at lykkes?'

- Overvejelse og valg af, hvordan dette formidles til børnene.

Fokus er, at børnene let skal kunne aflæse hvad forventningerne til dem er.

'Hvordan kropsliggør jeg forventningerne – og kan jeg give rammen et fysisk udtryk?'

Kropslige erindringer

Barnet i institutionsalderen har allerede mange, både bevidste og ubevidste erindringer indlejret i kroppen. Barnet reagerer derfor kropsligt på de sammenhænge de sættes i. Nogle af disse reaktioner forekommer os naturlige, mens andre forundrer eller bekymrer os. Dertil er nogle reaktioner ønskelige, mens andre er uhensigtsmæssige, måske endda 'forbudte'.

Det forekommer os eksempelvis naturligt, at børn bliver mere højroastede og udfolder sig med mere kropslig intensitet når de kommer ud på legepladsen, mens vi forventer at de taler sagte og sidder stille, når vi sidder i et lokale og eksempelvis ser film eller kigger i bøger.

Det undrer os hvis et barn bliver utrygt når vi lukker døren bag os til lokalet, eller bekymrer os, hvis et barn afviser enhver form for fysisk kontakt.

Ved at arbejde bevidst med kropslig genkendelighed, kan vi forsøge at skabe nye positive kropslige erindringer - eksempelvis at kropslig berøring kan være naturligt og rart.

Ligeledes kan vi udfordre og overraske børnene, så de bliver positivt indstillede ift. de 'mindre foretrukne sammenhænge', som vi forlanger at de skal indgå i.

Eksempelvis er det i børnehaven en udfordring, når børn skal deltage i samlings (afhentningssituation, børnemøde etc.), hvor de skal være stille og lytte på de informationer pædagogerne giver. Her er reaktionen ofte "øv/åh nej", larm og uro.

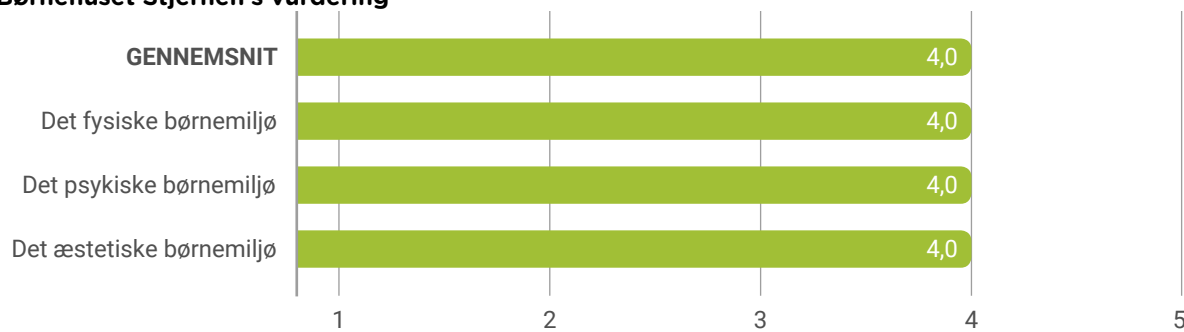
Det kan hænge sammen med at børnene har kropslige erindringer om, at samling/møde er lig med sammenhænge hvor en voksen, siger noget kedeligt og hvor man får skæld ud, hvis man ikke formår at sidde og tie stille. Derfor ligger der en opgave i at skabe en ny positiv erindring om, at disse sammenhænge også kan være interessante og sjove.

Skal det lykkes, handler det i første omgang om at motivere og fange børnenes opmærksomhed –her er fokus på - og brug af - egen kropslighed den oplagte indgangsvinkel.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Stjernen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Børnehuset Stjernen's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

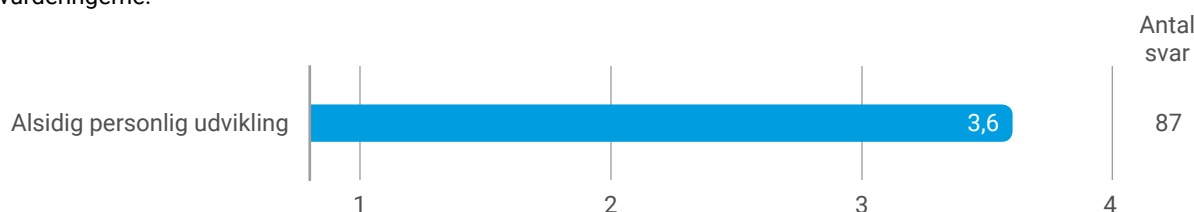
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.1.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Ved alsidig personlig udvikling forstår vi: udvikling af selvfølelse og selvindsigt, evne til både at rumme andre og sætte grænser i forholdet til andre, udvikling af fantasi og kreativitet, følelsesmæssig udvikling, udvikling af evnen til stillingtagen og vedholdenhed.

MÅLSÆTNING OG TEGN

At give plads til, at børnene udfolder sig som selvstændige, stærke og alsidige personer, der kan tage initiativ.

At skabe grundlaget for, at børnene udvikler deres selvbevidsthed og selverkendelse med viden om egne

stærke sider og udviklingsmuligheder.

At hjælpe børnene med at formulere egne behov og grænser konstruktivt og lære dem at respektere og anerkende andres behov.

At medvirke til, at børnene udvikler selvfølelse og selvtillid. Der skal således være fokus både på barnets væren og barnets kunnen.

Aktivt at indgå i relationer med barnet på en måde, så barnets identitetsudvikling fremmes, og således at barnets udviklingsmuligheder får optimale vilkår.

Tegn:

- Børnene kigger på den voksne - gerne med et smil.
- Børnene søger der hen hvor de personer børnene er trygge ved er.
- Børnene kan søge der hen hvor deres interesse og sociale relationer er, både til børn og voksne
- At barnet udviser engagement og medejerskab
- At barnet tager initiativ til dialog og ønsker kontakt til voksne og andre børn

TILTAG:

- Alle børn bydes velkommen af de voksne.
- Børn og forældre kan orientere sig på en tavle hvilke personer der er tilstede.
- Vi vil give omsorg f.eks. med nærvær, fysisk kontakt, positiv omtale og anerkendelse
- Vi bestræber os på at få udnyttet alle værkstederne
- Vi hjælper børnene med at løse konflikter og lærer dem at anerkende den anden part
- Vi inddrager barnet i hverdagsopgaver og lader barnet hjælpe de voksne med gøremål
- Vi søger dialogen med barnet og udfører ikke 'envejs-kommunikation'

Det pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alle børn bydes velkommen af de voksne. Børn og forældre kan orientere sig på en tavle hvilke personer der er tilstede. Vi vil give omsorg f.eks. med nærvær, fysisk kontakt, positiv omtale og anerkendelse. Vi hjælper børnene med at løse konflikter og lærer dem at anerkende den anden part. Vi inddrager barnet i hverdagsopgaver og lader barnet hjælpe de voksne med gøremål. Vi søger dialogen med barnet og udfører ikke 'envejskommunikation'

4.2 Social udvikling

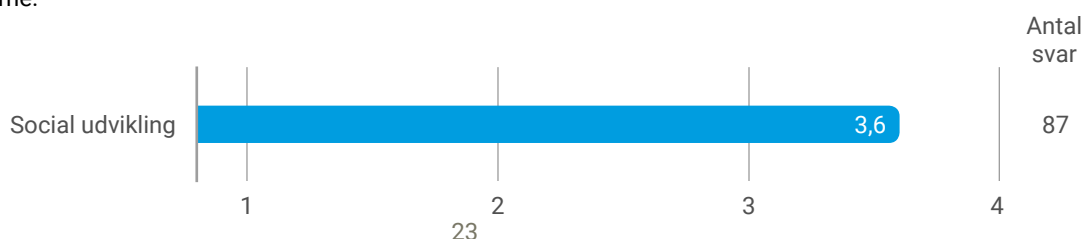
De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.2.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Ved sociale kompetencer forstår vi: Evnen til at etablere fællesskaber med andre, at føle og udtrykke empati og respekt for andre, at indgå i sammenhænge med andre og at kende til demokratiske værdier. Institutionen skal sikre en god balance mellem hensynet til individet og hensynet til fællesskabet.

Med de voksne som rollemodeller, vil vi igennem den positive tilgang til barnet, skabe et trygt miljø. Her kan barnet udvikle evnen til at vise medfølelse, accept og respekt for andre og dermed tage hensyn, og samtidig være sig selv og en del af et fællesskab. Ved at være en rummelig institution med plads til mangfoldighed, får barnet mulighed for at udvikle den sociale kompetence. Vi voksne tager afsæt i der hvor barnet er lige nu, men opmuntrer og stimulerer også til at det prøver nye udfordringer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

At sikre, at børnene anerkendes og respekteres, som de personer, de er, og at de oplever at høre til.

At give børnene tryghed, så de oplever tillid i deres relationer til både voksne og jævnaldrene i et dagtilbud uden mobning og drillerier, og hvor ingen holdes udenfor.

At lære børnene at være aktive deltagere i fællesskabet, at samarbejde med andre og at introducere dem i demokratiske processer.

At lære børnene at skelne imellem, hvornår de har frihed til at træffe egne valg, og hvornår hensynet til fællesskabet kræver enten fælles ansvar eller voksenansvar.

At sikre, at alle børn har stabil kontakt med både kammerater og voksne.

At skabe mulighed for, at børnene oplever sig som værdifulde deltagere i og medskabere af et socialt og kulturelt fællesskab

Tegn:

- Børnene organiserer sig i små og større grupper.
- Børnene henvender sig til de voksne hvis de har brug for støtte.
- Børnene har tillid til - og tør bruge de voksne.
- Børnene bliver bedre til at aflæse hinandens kropssprog og mimik
- Børnene udviser fair play, hensyn og sammenhold både i og udenfor aktiviteterne

TILTAG

- Vores hverdag veksler mellem aktiviteter i små og store grupper.
- Personalet er støtter det enkelte barn i de sociale relationer.
- Alle børn skal have mulighed for at indgå i en eller flere sociale sammenhænge.
- Vi er støttende for det, eller de børn, der har svært ved selv, at skabe sociale kontakter.
- De voksne skal være nærværende og troværdige rollemodeller for børnene.
- Vi arbejder med fri for mobberi
- Vi laver regelbaserede aktiviteter og boldspil med børnene

4.3 Kommunikation og sprog

De pædagogiske læringsmål

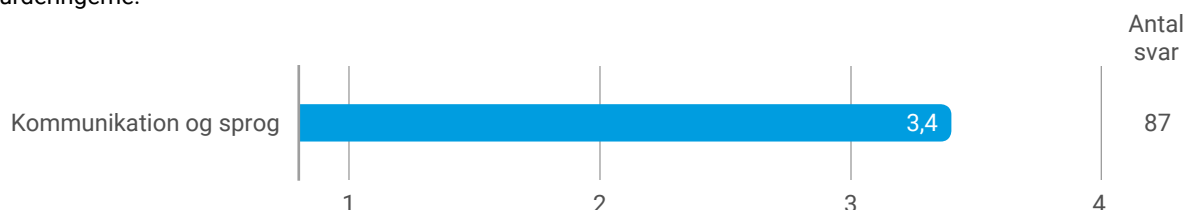
Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.3.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Ved kommunikation og sprog forstår vi: Udvikling og anvendelse af ordforråd og udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, kendskab til eksistensen af tal og bogstaver, og hvad de kan bruges til, kendskab til eksistensen af IT/medier. Når man tilegner sig ny viden og nye færdigheder udvikler man sin sproglige kompetence. Man kan derfor sige at barnet konstant udvikler sit sprog gennem leg og aktivitet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

At give børnene mulighed for at udvikle deres sprog gennem leg og dagligdags aktiviteter.

At udfordre børnene til sproglig kreativitet, til at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.

At støtte og udvikle børns interesse og nysgerrighed for tegn, symboler, bogstaver, tal, rim, remser og rytmer.

Tegn:

- Børnen begynder selv at rime og sige remser.
- Børnene deltager aktivt i dialogen.
- Børnene lære nye ord og kan bruge dem.
- Børnen begynder selv at rime og sige remser.
- Børnene forstår de voksnes sproglige formuleringer af opgaver

Tiltag:

- Vi Inddrager forældrene i det sproglige arbejde, bl.a. med sprogkuffert.
- Vi vil læse historier for børnene, og lave dialogisk læsning.
- Vi vil lære børnene at sætte ord på deres behov og følelser.
- Vi vil arbejde med børns sprogudvikling, gennem rim, remser, sange og genfortælling.
- Vi vil vise børnene at dialog er måden til at få opfyldt behov, vise respekt og løse konflikter.
- Vi sætter ord på alt vi gør med og omkring barnet.
- vi er opmærksomme på børnenes nonverbale kommunikation.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

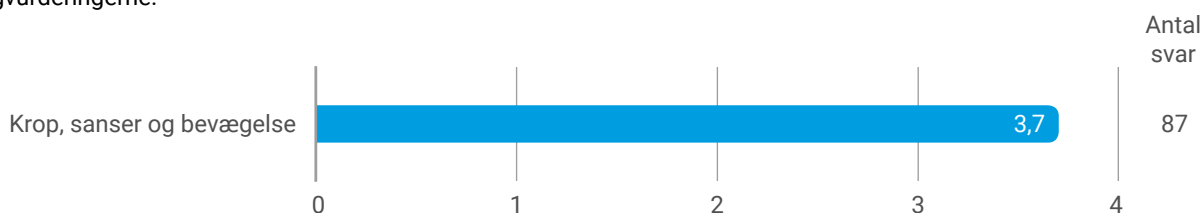
De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.4.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Under dette punkt er nøglebegreberne: Sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, at beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, at kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder. Det er vigtigt, at der er plads til, at kunne bevæge sig såvel ude som inde. Kroppen er et stort sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden og følelsesmæssige- og sociale processer samt kommunikation. Ved at tage vare på kroppen og sikre dens udfoldelser, lægges grundlaget for fysisk og psykisk sundhed.

MÅLSÆTNING OG TEGN

Bidrage til, at børnene oplever glæde ved, accept af og forståelse for deres egen krop, og oplever glæden ved at være i bevægelse.

Medvirke til, at børnenes fysiske sundhed fremmes, med fokus bl.a. på ernæring, hygiejne og bevægelse.

Give mulighed for, at børnene med alle sanser tilegner sig den fysiske, kulturelle og sociale omverden.

Tegn:

- At børnene udviser glæde ved bevægelse.
- Børnene får lyst til at smage og spise varieret.
- At børnene bruger deres taktile sans og tør røre ved specielle konsistenser.
- At børnene mestrer grov- og finmotorik.
- At børnene bliver bedre motorisk i deres smidighed, kontrol af kroppen etc.

Tiltag:

- Børnene udfordres motorisk gennem institutionens indretning og aktiviteter.
- Dagtilbuddets overordnede mål:
- Alle børn er med i madordning og har en daglig dialog om maden.
- Børnene har mulighed for at lege med ler, vand, sand, jord, dej, mv.
- Vi tænker "krop og bevægelse" ind i de kreative aktiviteter.

- Vi afprøver børnenes grænser ved udfordrer deres motorik og fysik gennem pædagogisk idræt.
- Vi udvikler børnenes kropskendskab gennem bl.a. børnemassage, gymnastik etc.
- Vi benytter video og fotos til at vise børnene deres udvikling og evner.
- Vi inddrager Stjerneekøkkenet så og deres viden om maden.
- Vi laver pædagogiske idræt, der udfordrer det enkelte barn på forskelligt niveauer.
- Vi arbejder bevidst med søvn og hvile i forhold til børns motoriske og kognitive udvikling.

4.5 Natur, udeliv og science

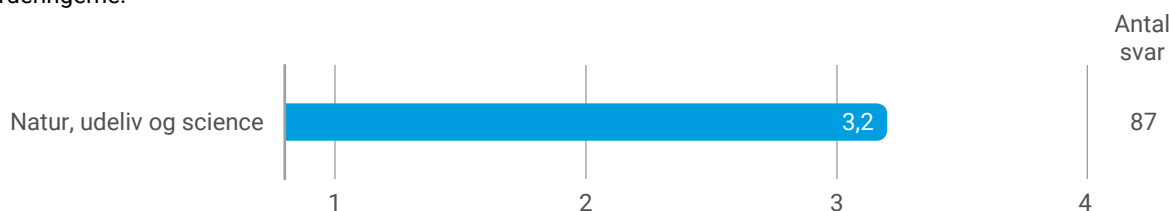
De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.5.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Under dette punkt er nøgleordene: Respekt for og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kendskab til kategorier som vægt, form og antal. Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kognitiv og en kropslig dimension. Naturfaglig dannelse hos barnet handler om, at det får mangeartede naturoplevelser, samt interesse for og viden om naturen. Hermed skabes grundlaget for barnets forståelse af dets omverden og senere en stillingtagen til eksempelvis miljøspørgsmål m.m. Vi ligger tæt ved skov og vand og har en dejlig legeplads, hvilket giver gode muligheder for at komme ud og opleve, se og mærke på naturen.

MÅLSÆTNING OG TEGN

Give børn oplevelser, der udvikler respekt og forståelse for og glæde ved at være i naturen.

Lære børnene naturen at kende med alle sanser og at opleve den som kilde til og rum for leg, oplevelse, udforskning og viden.

Skabe rammer for at børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø.

Tegn:

- At børnene italesætter og stiller spørgsmål til årstiderne.
- At børnene viser initiativ og interesse for naturen.

- At børnene udviser glæde ved at opholde sig i naturen.
- At vi får det Grønne flag.
- At børnene eksempelvis selv begynder at koble en æggemad til hønsegården.

TILTAG:

- Vi vil følge årstidernes gang og se på hvad der sker i naturen på forskellige årstider.
- At vi anvender IT og medier i arbejdet med naturen.
- Vi vil lade børnene udfolde sig i og udforske naturen, mærke, føle, smage, hoppe, trampe, rulle osv.
- Vi er medlem af Grønne Spirer.
- Vi vil i samarbejde med børnene finde svare på de spørgsmål børnene stiller om naturen.
- Vi inddrager Stjerneekket, så børnene lærer, hvor ingredienserne kommer fra
- Vi laver aktiviteter hvor de 4 elementer jord, luft, ild og vand indgår.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

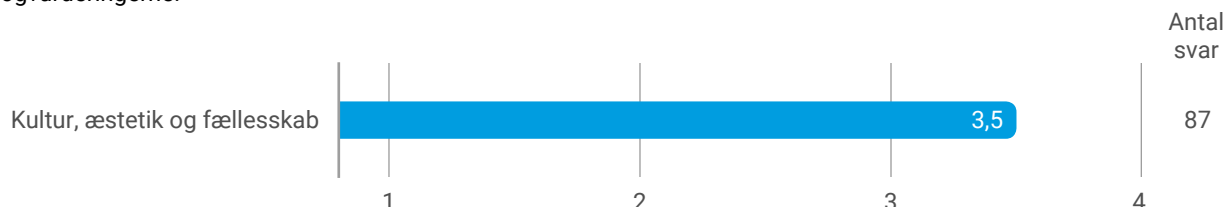
De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.6.1 Refleksion

SAMMENHÆNG

Under dette punkt er nøgleordene: Kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udvikling og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler m.v.

MÅLSÆTNING OG TEGN

Børnene får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer. Børnene har adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan give oplevelser og bidrage til børns skabende og kreative aktiviteter.

Børnene får mulighed for at deltage i og få viden om kultur, kulturhistorie, traditioner og kunstneriske tilbud. Alle børn indføres i dansk kultur og får kendskab til fremmed kultur.

Tegn:

- At børnene ønsker at gentage de aktiviteter vi har præsenteret for dem
- At børnene deltager i forskellige aktiviteter på tværs af alderstrin
- At børnene er aktive
- At børnene har relationer til børn og voksne

Tiltag:

- Vi bruger second hand materialer for, at styrke børnenes kreative sans og fantasi.
- Vi vil fastholde vores traditioner omkring højtiderne
- Vi vil have et stort udvalg af let tilgængelige materialer i de kreative værksteder
- Vi vil gøre brug af forskellige kulturelle tilbud
- Vi giver børnene mulighed for at fordybe sig i de medier, der optager dem pt.
- Vi værner om fælles traditioner, og forsøger at skabe vores egne som supplement
- Vi eksperimenterer med kreative projekter, hvor børnene kommer med inspirationen.
- Vi laver vores egne videoer og synliggør dem ved fremvisning på Fællestorvet
- Vi præsenterer forskellige madkulturer for børnene.

5 UDVIKLINGSPLANER

Børnehuset Stjernen har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.